

Hatályos: 2025. december 19-től

FELHÍVÁS

Vállalkozások energiahatékonysági fejlesztéseit elősegítő hitelkonstrukció

Azonosító jel: **KEHOP Plusz-4.1.6-25**

Tartalom

1.	A Hitelprogram keretösszege	3
2.	Hitelprogram célja	3
3.	Kölcsön típusa	3
4.	Kölcsön összege	3
5.	Kölcsön devizaneme	3
6.	Kölcsönkérelmek benyújtása	4
7.	Igénybevételi lehetőség.....	4
8.	Saját forrás.....	4
9.	A Kölcsön kamata, díjak, jutalékok	4
10.	Futamidők.....	5
11.	Kölcsönigénylők köre.....	6
12.	Kölcsön felhasználása	6
12.1.	Projekt megvalósítási helye	6
12.2.	Támogatható tevékenységek bemutatása	7
12.3.	Elszámolható költségek köre	10
12.4.	Egyes elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások	11
12.5.	Nem elszámolható költségek.....	11
13.	Törlesztés ütemezése	12
14.	Biztosítékok köre	12
14.1.	Az elvárt fedezettség mértéke.....	12
14.2.	Az alábbi kiegészítő biztosítéki formák fogadhatók el	12
15.	Hitelprogramból kizártak köre	12
15.1.	A Hitelprogram keretében kizárt az a Kölcsönigénylő és/vagy nem köthető Kölcsönszerződés és nem folyósítható Kölcsön olyan vállalkozásnak	12
15.2.	Az épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás és épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás esetén nem nyújtható támogatás.....	14
15.3.	Általános csekély összegű (de minimis) esetén nem nyújtható támogatás	15
15.4.	A Hitelprogramban nem nyújtható Kölcsön	16
15.5.	A Hitelprogramban való részvétel további kizáró feltételei	17
16.	Egyéb feltételek.....	18
17.	Indikátorok	27
18.	Állami támogatás formája	28
18.1.	Általános csekély összegű (de minimis) támogatás.....	30
18.2.	Épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás ÁCSR 38.....	31
18.3.	Épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás ÁCSR 38a..	31
18.4.	Támogatáshalmozódás	32

1. A Hitelprogram keretösszege

Keretösszeg: 38,7 Mrd Ft

A teljes kihelyezett keretösszeg 65%-a a négy legkevesbé fejlett régióban, azaz Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország régióban Projektet megvalósító vállalkozások részére kerül allokálásra. A keretösszeg 35%-a pedig Közép-Dunántúl, Pest, Nyugat-Dunántúl régiókban használható fel.

A víziközmű szolgáltatást nyújtó vállalkozások¹ a Keretösszegeből összesen legfeljebb 3 Mrd forint erejéig részesülhetnek támogatásban.

2. Hitelprogram célja

A Hitelprogram célja és egyben a **Kölcsön nyújtásának alapjogosultsági feltétele** a mikro-, kis- és középvállalkozások, továbbá víziközmű szolgáltató vállalkozások **primerenergia igényének legalább 30%-kal történő csökkentése**, melyet

- **tisztán épületenergetikai fejlesztés esetében épületenként,**
- **tisztán technológia/folyamat energiahatékonysági korszerűsítés esetében az energiahatékonysági intézkedéssel érintett gyártási folyamat, logisztikai egység vonatkozásában,**
- **komplex beruházás² esetén pedig telephelyenként szükséges elérni.** A telephelyenkénti primerenergia-megtakarítást a telephelyen belüli, **az érintett beruházási elemekre, azaz a beruházással érintett épületelemekre, illetve folyamatokra, fejlesztésekre** vonatkozóan szükséges meghatározni.

A Hitelprogram az energetikai hatékonyság fokozásának és az energiatakarékosságnak a szükségességét, a környezettudatos gazdasági versenyképesség erősítését, így a felhasznált primerenergia mennyiségének csökkentését szolgálja, mellyel a környezetterhelés is csökkenthető.

A fenti célok megvalósítása érdekében Kölcsönben részesülhet minden, adott vállalkozásnál energiafelhasználással járó tevékenység esetében az energiaigény csökkenését eredményező beavatkozás – legyen szó a vállalkozás épületeiről, gyártási/szolgáltatási technológiájáról és berendezésekről.

3. Kölcsön típusa

Éven túli lejáratú, kamatmentes beruházási célú Kölcsön.

4. Kölcsön összege

Minimum: 10.000.000 Ft - Maximum: 500.000.000 Ft

Az igényelhető Kölcsönösszeg nem haladhatja meg a Kölcsönkérelem bírálatát megelőző lezárt pénzügyi év üzemi eredményének tizenötszörösét.

5. Kölcsön devizaneme

HUF

¹ 2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény 2.§ 24. pont szerint Víziközmű-szolgáltatás: közszolgáltatási szerződés keretében nyújtott közműves ivóvízellátás az ahhoz kapcsolódó tűzvíz biztosítással, továbbá a közműves szennyvízelvezetés és -tisztítás, ideértve az egyesített rendszerű csapadékvíz-elvezetést is.

² Komplex beruházás: olyan beruházás, mely az épületenergetikai / folyamatok energiahatékonysági korszerűsítése támogatható tevékenységi kategóriák közül több kategória alá tartozó finanszírozható tevékenységet tartalmaz.

6. Kölcsönkérelmek benyújtása

A Kölcsönt kizárólag a Kölcsönkérelmi nyomtatvány kitöltésével és a kötelezően előírt mellékletek csatolásával igényelhetik az ügyfelek. Amennyiben bármelyik kötelezően előírt melléklet hiányzik, a Kölcsönkérelem nem fogadható be.

A Kölcsönkérelem csak az MFB Zrt.-vel szerződéses kapcsolatban álló, megfelelő jogosítvánnyal rendelkező Közvetítőhöz (MFB Pont Plusz) nyújtható be. A Közvetítők listáját az MFB Zrt. a honlapján (www.mfb.hu) teszi közzé.

A Hitelprogram keretében 2026. február 2-től 2027 május 31-ig lehet Kölcsönkérelmet benyújtani, illetve keretkimerülésig. Kölcsönkérelmet az adott MFB Pont Plusz nyitvatartási ideje alatt lehet beadni személyesen.

Jelen Hitelprogram keretében nem igényelhet finanszírozást azon Kölcsönigénylő, amely jelen hitelprogramban rögzített megegyező energetikai hitelcélra vonatkozóan támogatási döntéssel rendelkezik bármely EU-s forrású 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett GINOP Plusz, TOP Plusz, KEHOP Plusz operatív programokban, valamint az RRF és REPowerEU programok keretében.

Jelen Hitelprogram keretében egy vállalkozásnak legfeljebb egy kérelme részesülhet támogatásban.

A kölcsönkérelmi dokumentációt a projekttel kapcsolatos munka megkezdése³ előtt szükséges benyújtani. Kérelem benyújtása előtt megkezdett projektekre kizárólag csekély összegű támogatás vehető igénybe. A Hitelprogram keretében a kölcsönkérelem benyújtását követően felmerült költségek finanszírozhatók. A kölcsönkérelmet a 651/2014/EU rendelet 6. cikk (2) bekezdésével összhangban szükséges benyújtani.

7. Igénybevételi lehetőség

A Hitelprogram keretében utoljára 2029. 11. 30-ig lehet a Kölcsönszerződés alapján a Végső Kedvezményezetteknek kifizetést teljesíteni.

8. Saját forrás⁴

A Saját Forrás elvárt mértéke a Projekt elszámolható költségének minimum 10%-a.

A Kölcsön folyósításhoz a teljes Saját forrás felhasználását vagy megelőlegezését (elköltségét) legkésőbb az első folyósítás előtt igazolni szükséges.

9. A Kölcsön kamata, díjak, jutalékok

Kamat	0% / év
Kezelési költség	Nem kerül felszámításra.
Rendelkezésre tartási jutalék	
Előtörlesztési díj	
Szerződésmódosítási díj	
Késedelmi kamat	A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:48 §-ában meghatározott mértékű késedelmi kamat.

³ „munkák megkezdése”: vagy a beruházás építési munkáinak megkezdése, vagy a berendezések megrendelésére irányuló első, jogilag kötelező érvényű kötelezettségvállalás, vagy más olyan kötelezettségvállalás, mely a beruházást visszafordíthatatlanná teszi, attól függően, hogy melyikre kerül előbb sor. Nem tekintendő a munkák megkezdésének a földterület megvásárlása és az olyan előkészítő munkák, mint az engedélyek megszerzése és megvalósíthatósági tanulmányok készítése.

⁴ Saját forrás: a Végső Kedvezményezett által a Projekthez igénybe vett, állami támogatást, valamint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá közvetlenül vagy közvetve nem tartozó uniós finanszírozást nem tartalmazó forrás.

Egyéb költségek	A Kölcsönkérelem bírálatával, a Kölcsönszerződés megkötésével és módosításával, valamint a Kölcsön folyósításával összefüggésben nem számítható fel díj, kivéve az, amely harmadik felet illet (pl. értékbecslői, műszaki szakértői, közjegyzői díj). A követelésbehajtás költségei felszámíthatók. A Kölcsön a Végső Kedvezményezett által bármikor előtörleszthető, vagy végtörleszthető anélkül, hogy az a Kölcsön kondícióinak romlását, vagy terheinek, költségeinek növekedését eredményezné.
------------------------	--

10. Futamidők

Futamidő	A Futamidő a Kölcsönből beszerzendő új tárgyi eszköz a Társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao.) szerinti amortizációjának végéig, az alábbiak szerint - függetlenül attól, hogy a Végső Kedvezményezett a Tao. alapján más amortizációs kulcsot is alkalmaz: • az 50%-os amortizációs kulcs alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések, eszközök esetén legfeljebb 24 hónap • a 33%-os amortizációs kulcs alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések, eszközök esetén legfeljebb 36 hónap • a 30%-os amortizációs kulcs alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések, eszközök esetén legfeljebb 40 hónap • a 25%-os amortizációs kulcs alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések, eszközök esetén legfeljebb 48 hónap • a 20%-os amortizációs kulcs alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések, eszközök esetén legfeljebb 60 hónap • a 14,5%-os amortizációs kulcs alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések, eszközök esetén legfeljebb 82 hónap. A maximális Futamidőt a leghosszabb amortizációs idővel rendelkező – Projekt tárgyát képező – eszközhöz tartozó Futamidő alkalmazásával szükséges hónapokban meghatározni. Épületenergetikai és komplex beruházás esetén Projekt tárgyát képező ingatlan bevonásával a Kölcsönszerződés megkötésétől számított legfeljebb 120 hónap. A feltüntetett Futamidők a lehetséges Türelmi és/vagy Rendelkezésre tartási időt is tartalmazzák.
Rendelkezésre tartási idő	A Kölcsönszerződés megkötésétől számított minimum 6 hónap, de legfeljebb 24 hónap. Kölcsönszerződéskötést követően indokolt esetben egy alkalommal a fentiekben meghatározott maximális Rendelkezésre tartási idő legfeljebb 6 hónappal meghosszabbítható.
Türelmi idő	A Rendelkezésre tartási idő végétől számított minimum 1 hónap, maximum 6 hónap.

Projekt megvalósítási határideje	A Projekt megvalósítását (fizikailag és pénzügyileg történő befejezését) a Kölcsönszerződés megkötését követő 24 hónapon belül be kell fejezni, amely határidő indokolt esetben egy alkalommal további 6 hónappal meghosszabbítható.
---	--

11. Kölcsönigénylők köre

A Hitelprogram keretében Támogatásra jogosultak a devizabelföldinek minősülő, Magyarország területén székhellyel, illetve az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarország területén fiókteleppel és magyar adószámmal rendelkező, gazdaságilag potenciálisan életképes, azonban finanszírozási forrásokhoz nem, vagy nem megfelelő mértékében hozzájutó mikro-, kis és középvállalkozások, valamint víziközmű szolgáltató vállalkozások, melyek rendelkeznek legalább egy teljes lezárt üzleti évvel.

Gazdálkodási formakód szerint:

- 113 Korlátolt felelősségű társaság,
- 114 Részvénytársaság,
- 129 Egyéb szervezet,
- 116 Közkereseti társaság,
- 117 Betéti társaság,
- 226 Külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe,
- 572 Nonprofit korlátolt felelősségű társaság,
- 573 Nonprofit részvénytársaság,
- 575 Nonprofit közkereseti társaság,
- 576 Nonprofit betéti társaság,
- 231 egyéni vállalkozó és
- 228 egyéni cég

A Hitelprogramban kezdő vállalkozások⁵ nem igényelhetnek Kölcsönt.

A Hitelprogramban konzorciumok nem igényelhetnek Kölcsönt.

12. Kölcsön felhasználása

12.1. Projekt megvalósítási helye

Azok a Projektek támogathatók, amelyek megvalósítására, azaz a Kölcsön felhasználására Magyarország területén, **Budapesten kívül** kerül sor. Minden esetben a **Projekt megvalósítás helyszíne számít** és nem a Kölcsönigénylő székhelye. Tehát a budapesti székhellyel rendelkező szervezet Projektje is támogatható, amennyiben a Projekt maga Budapesten kívül, de Magyarországon valósul meg.

A Projekt megvalósítási helyszíne a Kölcsönigénylő vállalkozás bejegyzett magyarországi székhelye, telephelye, fióktelepe *vagy az általa üzemeltetett víziközmű rendszere* lehet. A megvalósítási helyszínek a Kölcsönkérelem benyújtásakor már bejegyzettnek kell lennie a cégkivonatba, *vagy vízközmű-fejlesztés esetén az adott víziközmű rendszernek a Nemzeti Víziközmű Nyilvántartásba*, illetve a Végső Kedvezményezetttről vezetett megfelelő nyilvántartásba, továbbá a Kölcsön Futamideje alatt a megvalósítási helyszínen gazdasági tevékenységet kell folytatni.

⁵ Kezdő Vállalkozás: egy teljes lezárt üzleti évvel - 12 hónap - nem rendelkező vállalkozás. További részletszabályok a vonatkozó Eljárási Rendben találhatók.

A megvalósítási helyszínnek alkalmasnak kell lennie, illetve a Projekt megvalósítása során alkalmassá kell válnia a Projekt megvalósítására. A megvalósítási helyszín akkor tekinthető alkalmasnak, ha a Projekt tárgyát képező tevékenység elvégezhető a helyszínen, a Projekt megvalósításhoz biztosított a megfelelő infrastruktúra.

A beszerzett eszközöket és kapcsolódó immateriális javakat a megvalósítás helyszínéül szolgáló székhely, telephely, fióktelep, *vagy az általa üzemeltetett víziközmű rendszer* könyveiben kell kimutatni, számvitelileg aktiválni.

12.2. Támogatható tevékenységek bemutatása

Az intézkedés keretében csak az épületek energiahatékony korszerűsítése, valamint az ipari folyamatok energiahatékonyságának javítása és ahhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységek támogathatók.

A Kölcsönkérelem energetikai és műszaki tartalmát a felhívás 12.3 pontjában megadottak szerint szükséges meghatározni, az épületenergetikai beruházások vonatkozásában, valamint a folyamatok/technológia energiahatékony korszerűsítése esetén három árajánlat bemutatása szükséges a piaci ár alátámasztására.

Felhívjuk a figyelmet, hogy fosszilis energiahordozó alapú (vegyes-, szén-, vagy gáztüzelésű) tüzelőberendezések, fűtési/hűtési rendszerek, illetve fosszilis energiahordozó alapú használati melegvíz rendszer korszerűsítés jelen Hitelprogram keretében nem támogatható az Európai Parlament és Tanács az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló (EU) 1058/2021 rendeletének 7. cikk (1) bekezdés h) pontja alapján.

A) Épületenergetika

A finanszírozható tevékenységek közé tartoznak:

- Épületburok szigetelése (pl. homlokzat-, és földem-, illetve tetőszigetelés), fűtött és fűtetlen teret elválasztó, nem nyílászáró szerkezetnek minősülő épülethatároló szerkezetek hőszigetelése.
- Nyílászárók cseréje: fűtött és fűtetlen teret elválasztó, nyílászáró szerkezetnek minősülő épülethatároló szerkezetek cseréje / energia-megtakarítást eredményező korszerűsítése.
- Kizárólag szigetelő hatású függönyfal, valamint átszellőztetett homlokzatburkolat - fűtött és fűtetlen teret elválasztó, épülethatároló szerkezet.
- Meglévő bel- és kültéri világítási rendszerek energiatakarékos korszerűsítése.
- Központi szellőző-, hűtési rendszerek energiatakarékos korszerűsítése, kialakítása.
- Árnyékoló szerkezetek, hővisszanyerő berendezések beépítése: az épületek nyári hővédelmének javítása, árnyékoló- vagy árnyékvető szerkezetek beépítése (önállóan nem támogatható tevékenység).
- Fűtési/hűtési rendszerek korszerűsítése, hatékonyság növelése, szigetelése (paplanozása)⁶
 - talajkollektoros, talajszondás, víz-víz, levegő-víz hőszivattyú rendszerek alkalmazása fűtésre és/vagy hűtésre és/vagy használati melegvíz-termelésre és/vagy fűtési-rásegítésre (önállóan nem támogatható tevékenység).

⁶ Nem nyújtható támogatás kapcsolt energiatermelés és távfűtés és/vagy -hűtés támogatására. A fosszilis tüzelőanyaggal (beleértve a földgázt is) működő energiatermelő berendezések telepítése nem támogatható.

- Használati melegvíz rendszer (HMV) energiahatékonysági korszerűsítése
 - napkollektoros rendszer telepítése a fejlesztésben érintett épület használatimelegvíz-igényének részbeni, vagy teljes kielégítése céljából, és/vagy fűtéstámasztásra (önállóan nem támogatható tevékenység).
- Okos fogyasztásmérő berendezések (önállóan nem támogatható tevékenység).

Felhívjuk a figyelmet, hogy a projekt keretében legalább kettő épületelemtípus cseréjét szükséges elvégezni!

Továbbá felhívjuk a figyelmet, hogy a víziközmű szolgáltató vállalkozások épületenergetikai tevékenysége nem támogatható jelen hitelprogramban.

B) Folyamatok energiahatékony korszerűsítése

A finanszírozható tevékenységek közé tartoznak:

- Olyan gépek, berendezések alkalmazása, melyek csere esetén a lecserélt gépeknél, berendezéseknél alacsonyabb energiafogyasztásúak, vagy a termelési folyamatban alkalmazásuk képes energiafogyasztás-csökkenés elérésére. Nem nyújtható támogatás vállalkozásoknak fosszilis tüzelőanyaggal (beleértve a földgázt is) működő energiatermelő technológiára (olyan gépekre, berendezésekre, amelyek működése során fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésére kerül sor. Kapcsolt energiatermelés, távfűtés és/vagy -hűtés nem támogatható.
- Maradék hő / hulladék hő hasznosítása (saját vagy más létesítményekből származó maradék hő / hulladék hő felhasználása).
- Technológiakorszerűsítés, az alkalmazott technológiák energiahatékonyságának növelése, valamint ipari technológiai folyamatok energiahatékonysági javítása, sűrített levegő rendszerek korszerűsítése.

C) Víziközmű szolgáltató vállalkozások berendezéseinek korszerűsítése

A víziközmű szolgáltató vállalkozások esetén kizárólag a meglévő technológiához tartozó, a Kölcsönigénylő saját tulajdonába kerülő gépészeti elemek energiahatékonyságának javítása támogatható. Úgy, mint például rendszerfüggetlen víziközmű elemek⁷ (pl. szivattyú, irányítástechnikai berendezés, frekvenciaváltó, fogyasztásmérők), illetve légfűvő berendezések, iszapvíztelenítők.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a csőhálózat cseréje, korszerűsítése nem támogatható jelen hitelprogramban.

A Végső Kedvezményezetteknek legalább 30%-os primerenergia-megtakarítást kell elérniük, - **tisztán épületenergetikai fejlesztés esetében épületenként** az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 9/2023. (V. 25.) ÉKM rendelet szerint készített Hiteles Energetikai Tanúsítvánnyal (a továbbiakban: HET, vagy energetikai tanúsítvány) igazolva, **technológiai energiahatékonysági korszerűsítés esetén az energiahatékonysági intézkedéssel érintett gyártási folyamat, logisztikai egység vonatkozásában, komplex beruházás esetén pedig telephelyre vonatkozóan - az energiahatékonysági intézkedéssel**

⁷ Rendszerfüggetlen víziközmű-elemnek Vksztv. 2.§. 17. pontja szerint a víziközmű olyan nem egyedi gyártású berendezése, alkotórésze tekinthető, amely a víziközműtől állagsérelem nélkül elválasztható és a víziközmű-hálózaton vagy a víziközmű-hálózatok között – alkalmazási céljára figyelemmel – szabadon áthelyezhető. Így különösen a fogyasztásmérő berendezések, szennyvíz átemelő szivattyúk, valamint az irányítástechnikai berendezések.

érintett épület/berendezés, gyártási folyamat, logisztikai egység vonatkozásában energetikai audittal szükséges igazolniuk. Az energetikai auditnak, energetikai tanúsítványnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy egyértelműen és hitelt érdemlően megállapítható legyen a kiinduló állapot energiafelhasználása, a folyamatok energiahatékonysági korszerűsítése esetén pedig a korai csere esetében, illetve azt követően az ecodesign minimum értékekhez képest tervezett, illetve a Projekt megvalósulásával létrejövő (és nem létrejött tényleges) energiamegtakarítás.

- Épületenergetika esetén a fejlesztés által elérni tervezett legalább 30% mértékű primerenergia-megtakarítás előzetes alátámasztásához a kölcsönkérelemhez csatolni szükséges az épület fejlesztés előtti (kiinduló) állapotot bemutató és a primerenergia / végsőenergia fogyasztás, valamint a CO₂ kibocsátási értékeket is tartalmazó Hiteles Energetikai Tanúsítványt és a kapcsolódó energetikai számítását, továbbá a beruházás megvalósítása utáni (tervezett) állapotra vonatkozó energetikai számítást. A 30% primerenergia-megtakarításba nem számítható be a megújuló alapú villamosenergia előállításra számított energiamegtakarítás.
- Technológiai energiahatékonysági korszerűsítés és komplex beruházás esetén a fejlesztés által elérni tervezett legalább 30% mértékű primerenergia-megtakarítás előzetes alátámasztásához a kölcsönkérelemhez csatolni szükséges a fejlesztés előtti (kiinduló) állapotot bemutató és a primerenergia / végsőenergia fogyasztás valamint a CO₂ kibocsátási értékeket is tartalmazó előzetes energetikai auditot a beruházás megvalósítása utáni (tervezett) állapotra vonatkozó várható értékekkel.

A 30%-os primerenergia-megtakarítási kritériumot akkor kell **épületenként teljesíteni, ha kizárólag épületenergetikai korszerűsítés** a projektelem. Amennyiben **tisztán folyamat/gépészeti energiahatékonysági korszerűsítés valósul meg, akkor** az energiahatékonysági intézkedéssel érintett **gyártási folyamat, logisztikai egység vonatkozásában szükséges elérni** a 30% primerenergia-megtakarítást. **Ha a projekt komplex,** azaz épületenergetika mellett gépészeti/folyamat energiahatékonyság is része a Projektnek, **akkor projektszinten szükséges a 30%-os energiamegtakarítást teljesíteni telephelyre vonatkozóan, az energiahatékonysági intézkedéssel érintett épület/berendezés, gyártási folyamat, logisztikai egység vonatkozásában,** és több épületelem⁸ cseréje esetén a beruházás az épület primer energiában mért energiahatékonyságának legalább 20 %-os csökkenését kell eredményezze.

Az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet 6. melléklet 2. pontjában megadott, az egyes energiahatékonyságot javító intézkedések szerinti módszertanok alkalmazhatók a megtakarítás meghatározása során. Ettől egyedi energetikai audittal el lehet térni, továbbá a jegyzékben nem szereplő intézkedésekkel elért energia megtakarítást az energiahatékonyságról szóló törvény szerinti energetikai audittal kell alátámasztani, melyet regisztrált energetikai auditor végezhet.

A Végső Kedvezményezett igénybe vehetik műszaki szakmai energetikai tanácsadás ellátására az EKR Kötelezettek; az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény szerinti - Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) által - névjegyzékbe vett energetikai auditorok, auditáló szervezetek, épületek energiahatékonysági beruházása esetén pedig a Magyar Mérnöki Kamara (<https://www.mmk.hu/informaciok/nevjegyzek>) és a Magyar Építész Kamara (<https://eugyintezes.mekon.hu/index.php?u=nevjegyzek#>) névjegyzékében

⁸ Az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31 Európai Parlament és Tanács irányelvének 2. cikk 9. pontja alapján „épületelem”: épületgépészeti rendszer, illetve a külső térelhatárolók valamely eleme.

regisztrált energetikai szakértők szolgáltatásait, akik jogosultak épületenergetikai tanúsítvány kiállítására.

A technológiai energiahatékonysági korszerűsítés energiateljesítményének fejlesztését célzó egyedi intézkedések és komplex beruházás esetében energetikai auditokra van szükség. A regisztrált energetikai auditorok és szakértők⁹ a MEKH honlapján, a Nyilvántartások (Névjegyzékek) fejezetben találhatók: MEKH - Audit

A MEKH a honlapján (<https://mekh.hu/> azon belül a dokumentumtár) közzéteszi a vonatkozó szabályozásokat (pl. a minimális energiateljesítményre vonatkozó követelményeket tartalmazó ökodíjazni rendeleteket), továbbá az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerrel kapcsolatos információkat; (<https://mekh.hu/> azon belül a dokumentumtár), valamint az energiamegtakarítás bejelentésére szolgáló űrlapot.

A MEKH felelős a fent említett energetikai szakértők által bejelentett megtakarítások ellenőrzéséért. A számítási módszertant az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény és az energiahatékonysági törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet függelékei írják elő. Az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet 6. melléklet 2. pontja - ismerteti a megtakarítások egyszerűsített számításának elfogadott módszertanát.

12.3. Elszámolható költségek köre

A 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet] 234. § (2) bekezdés szerinti „Elszámolási Útmutató 2021-2027 programozási időszak” című dokumentáció (a továbbiakban: Elszámolási útmutató) szabályozza az itt nem részletezett kérdéseket. Ennek hatályos verziója megtalálható a www.palyazat.gov.hu honlapon.

Épületenergetikai korszerűsítés anyagköltségei és kivitelezőnek fizetett munkadíj esetén kizárólag kivitelezőnek fizetett ellenszolgáltatásként történhet, tehát saját teljesítés nem lehetséges.

2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, [a továbbiakban: 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet] 1-2., 10. és 35. alcím szerinti, az épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatási kategória esetén az elszámolható költségek a magasabb energiahatékonysági szint eléréséhez szükséges beruházási teljes költségek.

Az épület-energiatermékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatási kategória [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 1-2., 10. és 35. alcím] esetén az elszámolható költség a teljes beruházási költség. Az épületben megvalósuló magasabb energiahatékonysági szint eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek nem számolhatók el.

Elszámolni azokat a költségeket lehet, melyek elengedhetetlenül szükségesek és közvetlenül kapcsolódnak a támogatott Projekt tevékenységéhez, nélkülözhetetlenek annak elindításához és/vagy végrehajtásához, szerepelnek a Projekt elfogadott költségvetésében, illetve annak hatályos módosításában és arányos hozzáadott értéket képviselnek.

Továbbá azon költségek számolhatók el, amelyek egyéb uniós szintű horizontális politikák feltételeit is teljesítik, tehát a projekt végrehajtása során a kedvezményezett betartotta

⁹ Névjegyzékében regisztrált energetikai szakértők, akik TÉ és SZÉS-6 jogosultsággal együttesen rendelkezve jogosultak épületenergetikai tanúsítvány kiállítására. SZÉS-6 Épületenergetika szakértői jogosultság ENT-Sz (illetékes tagozat: Épületgépészeti Tagozat, Hő- és Villamosenergetikai Tagozat).

különösen a közbeszerzési, versenyjogi (állami támogatási), környezetvédelmi, esélyegyenlőségi szabályokat.

12.4. Egyes elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások

Költségtípus	Maximális mérték az összes elszámolható költségre vetítve
Projekt-előkészítés, tervezés (energetikai tanúsítványok, energetikai auditok díjai, valamint jogszabályban megkövetelt környezet hatástanulmány, valamint műszaki, kivitelezési tervek elkészítésének költségei, hatósági engedélyek megszerzésének költségei stb.)	5%
Projektmenedzsment	2,5%
Műszaki ellenőri szolgáltatás költségei	1%
tájékoztatás, nyilvánosság biztosításának költsége	0,5%
horizontális követelmények méréséhez és teljesítéséhez kapcsolódó beszerzések (immateriális javak, tárgyi eszköz beszerzések, igénybe vett szolgáltatások díja)	0,5%

Épületenergetikai beruházási elemek esetén, illetve folyamatok energiahatékony korszerűsítése és egyéb költségek esetén három árajánlat bemutatása szükséges a piaci ár alátámasztására. A piaci ár igazolására vonatkozó részletes elvárásokat az Elszámolási Útmutató és az Európai Unió forrású vállalati önálló és egyműveletes kombinált Hitelprogramok Eljárási Rendjének (a továbbiakban: Eljárási Rend) „Piaci ár vizsgálata és alátámasztása” pontja tartalmazza.

12.5. Nem elszámolható költségek

A Projekt költségei alatt a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Sztv.) hatálya alá tartozó Végső Kedvezményezettek esetében a Sztv. 47. §, 48. § és 51. §-a által meghatározottakat kell érteni a következő eltéréssel.

A nem elszámolható költségek a következők:

- a levonható áfa,
- kamattartozás-kiegyenlítés,
- a hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás,
- deviza-átváltási jutalék,
- pénzügyi, finanszírozási tranzakción realizált árfolyamvesztés,
- bírságok, késedelmi kamatok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-e,
- a hiteltúllépés költsége, egyéb pénzforgalmi költségek,
- pályázatírói költségek,
- járműbeszerzés,
- bármilyen belső égésű motorral felszerelt eszköz beszerzési költsége,
- a fosszilis tüzelőanyagok előállításával, feldolgozásával, szállításával, forgalmazásával, tárolásával, vagy égetésével kapcsolatos beruházások az Európai Parlament és Tanács az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló (EU) 1058/2021 rendeletének 7. cikk (1) bekezdés h) pontja alapján.

13. Törlesztés ütemezése

A törlesztés a Türelmi idő lejártát követően havonta, egyenlő tőketörlesztő részletekben történik. Esedékessége a tárgyhónap 25. napja. Az első tőketörlesztés azon naptári hónapot követő hónap 25. napján esedékes, amelyben a Türelmi idő lejárt. Ha a tárgyhó 25. napja nem munkanap, akkor a következő munkanapon esedékes.

14. Biztosítékok köre

A beruházás tárgyát képező, jelzálogjoggal terhelhető eszközöket, berendezéseket, ingóságokat és ingatlanokat kötelező fedezeti körbe bevonni. Épületenergetika esetén a kivitelezéssel érintett ingatlan kötelezően bevonásra kerül a fedezeti körbe. A beruházás tárgya a Futamidő végéig nem idegeníthető el. *Vízközmű-fejlesztés esetén biztosítani szükséges a beruházás keretében megvalósult fejlesztés üzemeltetését és a víziközmű rendszerben tartását a futamidő lejártáig.*

Állami, vagy önkormányzati tulajdonú víziközmű szolgáltató vállalkozások esetén elvárás a tulajdonosi készfizető kezesség.

A Kölcsönigénylő köteles legalább egy inkasszálható számlát fenntartani a kölcsön teljes visszafizetéséig, a fizetési számlájára inkasszós jogot szükséges biztosítani az MFB Zrt. javára. A Kölcsönigénylő pénzügyi és a Projekt megtérülési és fedezetértékelési vizsgálata nyomán az MFB Zrt. előírhat további biztosítéknyújtási kötelezettséget.

14.1. Az elvárt fedezettség mértéke

A Hitelprogram keretében az elvárt fedezettség mértéke 50%.

- a) új gép/berendezés vásárlás esetén elégséges a megvásárolt gép/berendezés fedezetként, kivéve, ha az Európai Unió forrású vállalati önálló és egyműveletes kombinált Hitelprogramok Eljárási Rendje szerint a fedezetértékelés során a gép/berendezés fedezeti értékét csökkenteni szükséges. Amennyiben az Eljárási Rend szerint a fedezeti értéket csökkenteni szükséges, pótfedezet bevonása válhat szükségessé az elvárt fedezettségi mérték elérése érdekében.
- b) épületenergetikai Projektcél esetén a kivitelezéssel érintett ingatlant kötelező bevonni fedezetként. Amennyiben a kivitelezéssel érintett ingatlan fedezeti értéke nem elegendő az elvárt fedezettséghez – figyelembe véve azokat az eseteket is, amelyek során az Eljárási Rend szerint a fedezeti értéket csökkenteni szükséges –, úgy pótfedezet bevonása válik szükségessé.

14.2. Az alábbi kiegészítő biztosítéki formák fogadhatók el

- ingatlanon alapított jelzálog, elidegenítési és terhelési tilalommal biztosítva,
- ingóságokon (gépen, berendezésen, járművön) alapított jelzálogjog, elidegenítési és terhelési tilalommal biztosítva,
- fizetési számla követelésen alapított óvadék,
- jogi személy készfizető kezessége,
- magánszemély készfizető kezessége,
- hitelintézet által vállalt garancia

15. Hitelprogramból kizártak köre

15.1. A Hitelprogram keretében kizárt az a Kölcsönigénylő és/vagy nem köthető Kölcsönszerződés és nem folyósítható Kölcsön olyan vállalkozásnak

1. amely potenciálisan gazdaságilag nem életképes,

2. amely végelszámolás, kénysztörölési eljárás, szerkezetátalakítási eljárás vagy reorganizációs eljárás alatt áll, vonatkozásában a csődeljárás elrendeléséről szóló bírósági végzést közzétettek, vagy ellene a felszámolást jogerősen elrendelték, illetve amely megfelel azon feltételeknek, amelyek alapján hitelezői kérelmére felszámolási eljárás alá vonható lenne,
3. amely lejárt adó-, vámfizetési vagy társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének nem tett eleget, kivéve, ha a megfizetésre halasztást kapott,
4. amely tevékenységét felfüggesztette, vagy tevékenységét felfüggesztették,
5. amelynek adószáma törlésre került,
6. amely korábbi – 3 évnél nem régebben lezárult – közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásban hamis adatot szolgáltatott vagy hamis nyilatkozatot tett és ezért az eljárásból kizárták, illetőleg a hamis adat szolgáltatását jogerősen megállapították, a jogerősen megállapított időtartam még nem ért véget,
7. amennyiben a vállalkozás
 - valamely kapcsolt vállalkozása, vagy valamely legalább 25% vagy azt meghaladó tulajdoni résszel rendelkező tulajdonosának többségi tulajdonában lévő cége és/vagy kapcsolt vállalkozása csőd-, vagy felszámolási eljárás alatt áll, továbbá,
 - valamely kapcsolt vállalkozása, vagy valamely legalább 25% vagy azt meghaladó tulajdoni résszel rendelkező tulajdonosának többségi tulajdonában lévő cége(i) és/vagy kapcsolt vállalkozása(i) ellen végrehajtási eljárás van folyamatban, kivéve, ha hitelt érdemlően igazolható, hogy az adott végrehajtásra vonatkozóan a hatóság fizetési halasztást vagy részletfizetést engedélyezett, és a részletfizetési határozatban foglaltak szerint történik a fizetési kötelezettség teljesítése vagy a végrehajtási eljárás az adott vállalkozás teljesítése következtében megszűnt,
8. amennyiben a vállalkozás egyéni vállalkozó
 - rendelkezik olyan társaságban többségi tulajdonjoggal vagy cégképviseleti jogosultsággal, amely csőd-, végelszámolási- vagy felszámolási eljárás alatt áll és az eljárás indításakor a többségi tulajdonjog vagy a cégképviseleti jogosultság fennállt,
 - rendelkezik olyan társaságban többségi tulajdonjoggal vagy cégképviseleti jogosultsággal, amely végrehajtási eljárás alatt áll és az eljárás indításakor a többségi tulajdonjog vagy a cégképviseleti jogosultság fennállt,
9. amely a Kölcsönszerződés megkötésének idején az üzletszerű működéshez szükséges jogerős hatósági engedélyekkel nem rendelkezik,
10. amelyről hitelt érdemlően bebizonyosodik, hogy a Kölcsönkérelem szakmai, pénzügyi tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis vagy megtévesztő adatot szolgáltatott vagy ilyen nyilatkozatot tett és/vagy nem adta meg/megtagadta a kért adatszolgáltatást, nyilatkozat kitöltését,
11. amellyel szemben a bíróság jogerősen büntetőjogi intézkedésként tevékenységének korlátozását rendelte el,
12. amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget,
13. amely mesterségesen teremtette meg a támogatási jogosultság megszerzéséhez szükséges körülményeket kifejezetten azzal a céllal, hogy a támogatási rendszer céljaival ellentétes előnyhöz jusson,

14. amely az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.), vagy más jogszabály értelmében nem részesülhet támogatásban,
15. amely jogszabályban, felhívásban vagy a Kölcsönszerződés megkötésének feltételeként meghatározott adatszolgáltatási kötelezettséget nem teljesíti, nyilatkozatokat nem teszi meg, dokumentumokat nem nyújtja be vagy a megtett nyilatkozatát visszavonja,
16. amely nem felel meg az Áht. 50. § (1) bekezdése szerinti követelményeknek, azaz
 - nem felel meg a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményeinek,
 - a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvényben foglalt közzétételi kötelezettségének nem tett eleget,
17. amely a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdése szerinti nem minősül átlátható szervezetnek;
18. amelynek harmadik személy felé olyan kötelezettsége áll fenn, amely a Kölcsönnel létrejött Projekt céljának megvalósulását megghiúsíthatja,
19. amely a támogatási rendszerből való kizárás hatálya alatt áll,
20. amely az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben előírt, a pénzeszközök és gazdasági erőforrások uniós jogi aktus által elrendelt befagyasztását, valamint a pénzeszköz vagy gazdasági erőforrás rendelkezésre bocsátásának uniós jogi aktusban, valamint egyéb szankciós hatóság által rögzített szankciós korlátozó listán szerepel, vagy amelynek képviselője és/vagy tényleges tulajdonosa szankciós korlátozó listán szerepel,
21. amely gazdasági tevékenysége szankciós tilalmakat/korlátozásokat sért.
22. amelyben a támogatást igénylő szerepel az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet 137. cikk (1) bekezdése szerinti korai felismerési és kizárási rendszerben

15.2. Az épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás és épület-energiatermelési intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás esetén nem nyújtható támogatás

1. azon szervezet részére, amely a támogatás odaítélésekor még nem tett eleget valamennyi, az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizettetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozata alapján fennálló visszafizetési kötelezettségének,
2. nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére,
3. halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
4. halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához,
5. mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - a. a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - b. a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
6. exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
7. abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,

8. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
9. versenyképtelen szénbányák részére,
10. atomenergia termeléshez.

Épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás nem nyújtható továbbá

1. a fosszilis tüzelőanyaggal (ideértve a földgázt is) működő energiatermelő berendezések telepítésére,
2. kapcsolt energiatermelésre, távfűtésre és távhűtésre,
3. épületek energiahatékonyságának javításához,
4. a már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz azzal, hogy a már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványoknak való megfelelés érdekében végrehajtott beruházás támogatható, feltéve, hogy a beruházást a szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtották.

Épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás nem nyújtható továbbá

1. a fosszilis tüzelőanyaggal (ideértve a földgázt is) működő energiatermelő berendezések telepítésére,
2. kapcsolt energiatermelésre, távfűtésre és távhűtésre,
3. a már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz azzal, hogy a már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványoknak való megfelelés érdekében végrehajtott beruházás támogatható, ha
 - a. a vonatkozó uniós szabványok nem energiahatékonysági minimumkövetelmények, a beruházást az uniós szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtották,
 - b. a vonatkozó uniós szabványok energiahatékonysági minimumkövetelmények, a támogatás odaítélésének még azelőtt meg kell történnie, hogy a szabványok kötelezővé válnának az érintett vállalkozásra nézve, azzal, hogy ebben az esetben a kedvezményezett pontos felújítási tervet és ütemtervet nyújt be, melyek igazolják, hogy a támogatott felújítás elegendő legalább ahhoz, hogy biztosítsa az épület energiahatékonysági minimumkövetelményeknek való megfelelését.

15.3. Általános csekély összegű (de minimis) esetén nem nyújtható támogatás

Nem nyújtható támogatás általános csekély összegű (de minimis) támogatás esetén

1. halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
2. halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához, ha a támogatás összegét a piacon vásárolt vagy forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján határozzák meg,
3. mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozásoknak,
4. mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - a. a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - b. a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,

5. exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
6. abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
7. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Amennyiben a Kölcsönigénylő az 1-4. pontokban kizárt ágazatok bármelyikében és ezektől eltérő egy vagy több ágazatban egyaránt végez tevékenységet, az általános csekély összegű (de minimis) támogatás akkor nyújtható ez utóbbi egyéb tevékenységhez, ha megfelelő eszközökkel - úgymint a tevékenységek szétválasztásával vagy számviteli elkülönítéssel - biztosítja, hogy az 1-4. pontokban említett kizárt ágazatokban végzett tevékenységek ne részesüljenek általános csekély összegű (de minimis) támogatásban.

15.4. A Hitelprogramban nem nyújtható Kölcsön

1. egyedi tervezésű és gyártású eszköz¹⁰ finanszírozására,
2. potenciálisan gazdaságilag nem életképes Projektek finanszírozására,
3. ingatlan vásárlásra,
4. üzletrész, részvény, illetve más társasági részesedés vásárlására,
5. Végső Kedvezményezett által levonható általános forgalmi adó (ÁFA) finanszírozására,
6. vissza nem térítendő támogatások előfinanszírozására, illetve a vissza nem térítendő támogatás nem használható fel a Kölcsön törlesztésére,
7. a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 3. §-a alapján nyújtott vagy igénybe vett pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatás (pl. hitel, pénzügyi lízing) finanszírozására, kivéve a jelen Felhívás keretében igényelt kölcsön előfinanszírozására szolgáló pénzügyi szolgáltatásokat,
8. a hiteldöntés napján fizikailag már lezárt (befejezett) vagy teljes mértékben (fizikailag és pénzügyileg is) végrehajtott beruházás finanszírozására,
9. legalább 30%-os primerenergia-megtakarítást nem eredményező beruházáshoz,
10. fosszilis energiahordozó alapú (vegyes-, szén-, vagy gáztüzelésű) tüzelőberendezések, fűtési/hűtési rendszerek, illetve fosszilis energiahordozó alapú használati melegvíz rendszer korszerűsítés finanszírozására, továbbá fosszilis tüzelőanyaggal (beleértve a földgázt is) működő energiatermelő technológia finanszírozására (olyan gépekre, berendezésekre, amelyek működése során fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésére kerül sor)
11. olyan épületek korszerűsítéséhez, amelyek korszerűsítése abszolút értékben nem csökkenti hazánk üvegházhatású gáz kibocsátását, kivéve azon épületek energiahatékonysági fejlesztéseit, amelyek jelenleg szilárd biomassza fűtési rendszert (pl. fa), vagy jelenleg és a fejlesztést követően is megújuló energiaforrás alapú fűtési rendszert (pl. napelem) alkalmaznak,
12. a Végső Kedvezményezett vállalkozás közvetlen vagy közvetett tulajdonosaitól, vezető tisztségviselőitől, vezető állású munkavállalójától, illetve (amennyiben alkalmazandó) e személyek közeli hozzátartozóitól, valamint e személyek vagy közeli hozzátartozóik tulajdonában álló vállalkozástól, továbbá a Végső Kedvezményezett Partner- vagy Kapcsolt vállalkozásától történő beszerzések finanszírozására, illetve mindezen személyek visszerhes közreműködésével megvalósítandó beszerzések finanszírozására,

¹⁰ Egyedi tervezésű és gyártású eszköz: A termékből/eszközből csak néhány, esetleg csak egyetlen példány kerül legyártásra, amelynek megrendelése, kiválasztása, megvásárlása nem a termék típusának, sorozatának megadásával, hanem egyedileg, a megrendelő által meghatározott, és a megrendelő igényeihez illeszkedő speciális paraméterek megadásával történik.

13. mezőgazdasági termelő vállalkozás - azaz olyan természetes vagy jogi személy, amelynek a Kölcsönkérelem benyújtását megelőző jóváhagyott, legutolsó lezárt, teljes üzleti év éves beszámoló szerinti árbevételének vagy egyéni vállalkozók esetében az adóalapba beszámított bevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik - Projektje finanszírozására,
14. az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) I. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek előállítására irányuló Projektek finanszírozására,
15. az alábbi iparágakban megvalósuló Projektek: bányászat, kokszyártás, kőolaj-feldolgozás, fémalapanyag-előállítás,
16. az Európai Parlament és a Tanács az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló 2003/87/EK irányelvének I. mellékletében felsorolt tevékenységekből eredő, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését elősegítő beruházások,
17. repülőtéri infrastrukturális beruházások, a környezetvédelemhez kapcsolódók kivételével, vagy kivéve akkor, ha ezeket a negatív környezeti hatás mérsékléséhez vagy csökkentéséhez szükséges beruházások kísérik,
18. amennyiben a Kölcsön célja az alábbi üzleti tevékenységek valamelyikének finanszírozása:
 - a) illegális gazdasági tevékenység (azaz olyan termelési, kereskedelmi vagy egyéb tevékenység, amely az alkalmazandó jogszabályok vagy szabályozás alapján illegális, ideértve az ember reprodukciós célú klónozását),
 - b) dohány és dohánytermékek gyártása, feldolgozása és forgalmazása,
 - c) valamennyi típusú fegyver-, lőszergyártás és kereskedelem finanszírozása, illetve bármilyen jellegű hadászati/katonai műveletek,
 - d) kaszinók és annak megfelelő vállalkozások,
 - e) online szerencsejátékok és online kaszinók,
 - f) pornográfia és prostitúció,
 - g) atomerőművek leállítása és építése,
 - h) olyan elektronikus adatgyűjtési programok vagy megoldások kutatása, fejlesztése vagy a velük kapcsolatos technikai alkalmazások, amelyek célja a fenti a)–g) pontokban említett tevékenységek támogatása, vagy amelynek célja az elektronikus információs hálózatokba való illegális belépés vagy az elektronikus adatok letöltésének elősegítése.Az elszámolt kiadási tételekre – azaz a Projekt összes elszámolható költségére – vonatkozóan operatív programból, vagy az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá közvetlenül vagy közvetve nem tartozó (pl. Horizont2020) uniós finanszírozás nem vehető igénybe.

Fentiek alapján a jelen Felhívás keretében benyújtott Kölcsönkérelem szerinti Projekt elszámolható költségei tekintetében további uniós finanszírozás igénybevételére nincs lehetőség.

15.5. A Hitelprogramban való részvétel további kizáró feltételei

1. A Végző Kedvezményezett mesterségesen teremti meg a Kölcsön jogosultság feltételeit.

A Hitelprogram keretében nem támogathatók a több Kölcsönszerződésen keresztül finanszírozott, azon egymásra épülő, egymással összefüggő tevékenységek, amelyeket

összességükben megítélve egy beruházási Projekt keretében valósítana meg a Végső Kedvezményezett – de a Felhívásban maximálisan igénybe vehető Kölcsönösszeg miatt – csak a Projekt feldarabolásával tudna a maximálisan meghatározott Kölcsönösszegnél nagyobb Kölcsönhöz jutni.

Projektdarabolás gyanújának vizsgálata során részletesen értékelni szükséges, hogy miként járul hozzá minden egyes tevékenység külön-külön az adott prioritás tengely céljainak megvalósításához. Amennyiben ezen egyedi hozzájárulás nem bizonyítható, a Projektek nem minősülnek önálló műveletnek.

Nem folyósítható Kölcsön olyan Végső Kedvezményezett ügyletének esetében, amely mesterségesen teremtette meg a támogatási jogosultság megszerzéséhez szükséges körülményeket annak érdekében, hogy a támogatási rendszer céljaival ellentétes előnyhöz jusson.

Továbbá nem folyósítható Kölcsön olyan Végső Kedvezményezett részére, amelynek kapcsolódó támogatásban részesülő Projektjéről megállapították, hogy funkcionálisan önállótlan és/vagy mesterségesen teremtette a támogatási jogosultság megszerzéséhez szükséges körülményeket azzal a céllal, hogy a Hitelprogramban elérhető maximális Kölcsönösszegnél nagyobb összegű Kölcsönhöz jusson.

Nem tekinthetők funkcionálisan önállóknak azok a Projektek, amelyek egyazon Projekt gyártási vagy műszaki folyamatainak vagy egy ingatlan mesterséges felosztása/részekre bontása révén jöttek létre.

2. Pénzügyi tranzakciók tilalma

A kizárólag pénzügyi tranzakciót megvalósító továbbértékesítési célú eszközvásárlás a Hitelprogram keretében nem finanszírozható, mivel az nem tekinthető hozzáadott értéket létrehozó életképes gazdasági tevékenységnek.

Ilyen pénzügyi tranzakciónak minősül minden olyan eszközbeszerzés, amely kizárólag abból a célból valósul meg, hogy a beszerző az eszköz piaci értékének növekedése, azaz az eszköz beszerzési áránál magasabb áron való értékesíthetősége céljából vásárolja meg. Nem minősül pénzügyi tranzakciónak az olyan eszközbeszerzés, ahol az eszköz a vállalkozás gazdasági tevékenységét szolgálja, a vállalkozási tevékenység hozzáadott értéket hoz létre, illetve nem változatlan formában kerül továbbértékesítésre.

Mivel a pusztán pénzügyi tranzakciót megvalósító műveletek nem valósítanak meg vállalkozásfejlesztést, nem hoznak létre hozzáadott értéket, ezért azok ellentétesek a Hitelprogram célkitűzéseivel.

16. Egyéb feltételek

1. Alapjogosultsági feltétel

Felhívjuk a figyelmet, hogy a legalább 30%-os primerenergia-megtakarítás elérése alapjogosultsági feltétele a forrás igénybevételének, tehát az ettől való elmaradás esetén szabálytalanná válik a projekt és a folyósított Kölcsönösszeg visszakövetelésre kerül az Eljárási Rendszerben foglaltak szerint.

2. Horizontális elvárások

A táji, természeti, környezeti értékek védelmével, a klímaváltozás elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos elvek az Európai Parlament és a Tanács (EU) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az

előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló 2021/1060 rendeletének (a továbbiakban: CPR) 9. cikkében megfogalmazott horizontális elvek átfogó elemei, amelyek érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező része. Ezen elvek érvényesítése a horizontális elvárásokon és követelményeken keresztül történik.

A horizontális elvárás, illetve követelmény megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenységek következtében felmerült költségek elszámolhatóak.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek minden esetben meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek végső kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, az elővigyázatosság és a „ne okozz jelentős kárt”¹¹ elveket betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba¹² ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során az esélyegyenlőséget, a nők és férfiak közti egyenlőséget, valamint a Fogyatékossgal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről szóló 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – hozzáférhetőség biztosítása pl. akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell;
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kedvezményezett esélytudatosságot fejezzen ki: ne közvetítsen szegregációt, csökkentse a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

3. DNSH-elveknek való megfelelés

A Projekteknek a 2021-2027 időszak operatív programjaiban meg kell felelniük a DNSH (Do No Significant Harm) „Ne okozz jelentős kárt” elvnek. A Projektet a jelentős károkozás elkerülése érdekében a KEHOP Plusz DNSH elemzésével (elérhető a <https://www.palyazat.gov.hu/informacio/elemzesek/dnsh> weboldalon) összhangban szükséges végrehajtani.

A Projekt befejezését követően szükséges bemutatni, hogy a beruházásnak megfelelő fellépéstípus(ok) DNSH elvárásainak hogyan felelt meg a Projekt, vagy amennyiben azok valamelyikének nem felelt meg, úgy milyen mitigációs/kompenzációs intézkedéseket hajtott végre, hogy a jelentős kár okozását elkerülje.

¹¹ „Ne okozz jelentős kárt” elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

¹² 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

A Végső Kedvezményezetteknek a Projektek összeállítása és megvalósítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy az Európai Parlament és a Tanács a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló (EU) 2020/852 rendeletében (Taxonómiai rendelet) meghatározott hat környezeti célkitűzés (éghajlatváltozás mérséklése, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, körforgásos gazdaságra való átállás, szennyezés megelőzése és csökkentése, biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) bármelyikének jelentős megsértését a Projekt megvalósítása nem eredményezheti, azzal jelentős környezeti kárt nem okozhat.

Az épületenergiahatékonysági beruházási cél megvalósítása esetén a KEHOP Plusz DNSH elemzés szerinti elvárás:

Az épületek energiahatékonysági céllal végzett külső szigetelése során figyelembevételre kerülnek a madár- és denevérvédelmi szempontok (előzetes felmérés, munkák ütemezése a fajok zavarásának elkerülésével, fészkelő- és telelőüregek elzárása esetén megfelelő kivitelezésű és számú mesterséges odú kihelyezése szükséges). Amennyiben a kölcsönigénylő által igényelt hitelösszeghez tartozó támogatástartalom összege nem éri el a 100 millió forintot, az előzetes felmérést a kivitelező vállalkozó készíti, amennyiben az igényelt hitelösszeghez kapcsolódó támogatástartalom összege eléri, vagy meghaladja a 100 millió forintot az előzetes felmérés elkészítéséhez természetvédelmi szakértő bevonása szükséges. Szakértő választható az Agrárminisztérium által vezetett névjegyzék alapján, <http://ttsz.am.gov.hu/szakertok/szemelyek>. Amennyiben kölcsönigénylő nem a névjegyzéki listán szereplő szakértőt választ, a szakértő névjegyzéki/kamarai vagy egyéb jogosultságot igazoló dokumentumát is csatolni szükséges az előzetes felmérés mellé.

A KEHOP Plusz DNSH elemzés alapján azonosított végrehajtandó kiegészítő intézkedések megtételét a DNSH nyilatkozat aláírásával vállalja a Végső Kedvezményezett. A megvalósított intézkedéseket a projektzáró nyilatkozatban szükséges bemutatni például a fotódokumentációval alátámasztott előzetes felmérés dokumentumának, valamint a megvalósítási helyszínen kihelyezett mesterséges odúkról készült fotódokumentáció mellékelésével, illetve a megtett egyéb intézkedésekről készült dokumentum projektzáró nyilatkozathoz történő csatolásával. A fotódokumentáció esetén elvárás, hogy beazonosíthatóan tanúsítsa, hogy a mesterséges odúk a projekt megvalósítási helyszínén találhatóak. Amennyiben a projekt nem felel meg a DNSH elvnek, szabálytalansági eljárást szükséges indítani.

4. Környezet- és természetvédelmi, illetve Esélyegyenlőségi elvárások

A Hitelprogram esetében minden leszerződött projektre vonatkozóan kötelező a horizontális elveknek való megfelelés.

A hitelhez kapcsolódó támogatástartalom¹³ összegétől függően az alábbiakban megadottak alapján kell teljesíteni környezet-, és természetvédelmi követelményeket, illetve

¹³ A támogatástartalom az adott ügyletnél alkalmazandó egyéni referencia kamatlábbal számított kamatelemek jelenértékének és a kedvezményes kamattal ténylegesen megfizetendő kamatelemek jelenértékének a különbsége. Az igényelt kölcsönhöz kapcsolódó támogatástartalom pontos mértékének kiszámításában az MFB honlapján lévő kalkulátor, vagy a kölcsönkérelem benyújtására választott MFB Pont Plusz fiók nyújt segítséget.

esélyegyenlőségi követelményeket. Végső kedvezményezett a kölcsönkérelmi nyilatkozatban választhat, hogy a kölcsönkérelem benyújtásakor várható támogatástartalom összege alapján mely, lentiekben felsorolt környezet-, természetvédelmi és/vagy esélyegyenlőségi követelménynek kíván eleget tenni.

Kölcsönkérelem benyújtásakor várható támogatástartalom	Követelmények száma
50 millió Ft alatt	-
50 – 100 millió Ft között	Legalább 1 db 1 db környezet-, természetvédelmi követelmény és / vagy 1 db esélyegyenlőségi követelmény
100 - 500 millió Ft között	Legalább 2 db Min. 1 db környezet-, természetvédelmi követelmény ÉS min. 1 db esélyegyenlőségi követelmény

A választható környezet-, természetvédelmi követelmények¹⁴:

4.1. Újrahasznítás az építési beruházás során, nettó 150 M Ft-ot meghaladó építési költség esetén, **kötelezően teljesítendő horizontális követelmény** (Kivitelezés során felhasznált újrahasznosított, újrafelhasznált anyagok és/vagy melléktermék anyagok összesített aránya min. 30% Építési, bontási hulladék min. 70 tömegszázalékának előkészítése újrahasználatra, újrafeldolgozásra, vagy egyéb anyaghasznosításra.)

- **A tevékenység tartalma:** A Kedvezményezettnek az 150 m Ft-nál nagyobb összköltségű építési beruházást megvalósító projekt esetében legkésőbb a kiviteli terv elkészítése keretében Újrahasznosítási tervet kell készíttetnie, amiben meg kell vizsgálni az építéssel, illetve bontással járó beavatkozások során az újrahasznosított, újrafelhasznált anyagok és/vagy melléktermékek felhasználási lehetőségeit.
- A terv célja az, hogy
 - o az újrahasznosított, újrafelhasznált anyagok és/vagy melléktermékek beépített aránya tömegszázalékban összesen elérje a legalább 30%-ot a kivitelezés során, és
 - o a kivitelezés során a keletkező nem veszélyes építési és bontási hulladékok (a 17 05 04 azonosító kódú föld és kövek kivételével) legalább 70 tömegszázaléka esetében megtörténjen az előkészítés újrahasználatra, újrafeldolgozásra, vagy egyéb anyaghasznosításra.
- Amennyiben valamelyik cél elérése a beruházás adottságai miatt nem lehetséges, akkor a tervben meg kell határozni a maximális elérhető arányt, és a fenti arány elérését akadályozó okokról, valamint az elérhető maximális arányról a kiviteli tervet jegyző vezető tervezőnek nyilatkoznia kell az Újrahasznosítási Terv részeként.
- A kivitelezés során az Újrahasznosítási terv szerint kell eljárni.
- **Elszámolható költségek:** Az Újrahasznosítási terv elkészítésének költsége.

¹⁴ A DNSH elv érvényesítése kapcsán az újrahasznosítási terv készítésére vonatkozó elvárások, kötelezően teljesítendő horizontális követelménynek minősülnek.

- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A követelmények teljesítését az Újrahasznosítási terv benyújtásával kell igazolni, továbbá a kivitelezés során a műszaki ellenőrnek kell nyilatkoznia, hogy a kivitelezés az Újrahasznosítási terv alapján valósult meg.

4.2. Természetvédelmi szakértő alkalmazása a projektben (Természetvédelmi szakértőt alkalmazó projektek száma 1 db)

- **A tevékenység tartalma:** A kedvezményezett természetvédelmi vagy tájvédelmi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőt von be a projekt végrehajtásába, aki a fejlesztéssel érintett természeti értékek védelmét segíti.

- **Elszámolható költség:** A szakértői szolgáltatás költsége, illetve a szakértő bérköltsége elszámolható költség.

- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A követelmény teljesítése a természetvédelmi, illetve tájvédelmi szakértői szerződésével és az elszámolt időszakban elvégzett tevékenységeiről, az érvényesített természet-, illetve tájvédelmi szempontokról készített írásos beszámolóval igazolható.

4.3. Szelektív hulladékgyűjtés bevezetése (Szelektív hulladékgyűjtést bevezető szervezetek száma 1 db)

- **A tevékenység tartalma:** A kedvezményezett biztosítja a szelektív hulladékgyűjtést a projekt megvalósítási helyszínén termelődő papír, műanyag, színes és fehér üvegek, fém hulladék elkülönült gyűjtésével és hivatalos hulladékkezelési szolgáltató általi elszállításával.

- **Elszámolható költség:** Szelektív hulladéktárolók beszerzési költsége, szelektív hulladéktároló terület kialakításához szükséges tervezési, kivitelezési költségek, hivatalos hulladékkezelővel kötött szerződés alapján a szolgáltató felé a projekt befejezési időpontjáig kifizetett díjak. Szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódó tudásmegosztás költségei (képzések, műhelyek, konferenciák, megbeszélések).

- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A hulladékgyűjtő terület kiépítése és hulladékgyűjtő edények beszerzése (amennyiben ez utóbbi költséggel jár): a kivitelezési szerződés és annak műszaki leírása, kivitelezési számla. Az edénybeszerzés esetében megrendelés és számla. A szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódó tudásmegosztás költségei: Képzési/előadási megrendelő, résztvevők névsora, előadó prezentációs díjáról a számla. Hulladékkezelővel kötött szerződés az elszállításról. Amennyiben a megvalósítási helyszín egy olyan létesítmény része, amelyben a létesítményüzemeltető személye nem azonos a kedvezményezettel, és a létesítményüzemeltető szerződött a hulladékkezelővel a szelektív hulladék elszállítására vonatkozóan, abban az esetben kérjük olyan szerződés / megállapodás benyújtását, amely fentieket alátámasztja. Amennyiben a települési önkormányzat ellenszolgáltatás nélkül elvégzi a szelektív hulladék elszállítását a megvalósítási helyszínről, abban az esetben az önkormányzat erről szóló igazolása. A hulladékszállításra vonatkozóan kötött szerződés, igazolás, díjfizetési bizonylatok. A kedvezményezett a záró beszámolóhoz fényképes dokumentációt köteles csatolni az kialakított szelektív hulladékgyűjtőről

- jelen követelmény esetében kiemelten felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét arra, hogy olyan sajátosság, ami a támogatást igénylőt már a projekt megkezdésének időpontjában is jellemezte, nem fogadható el a követelmény teljesítéseként. Elfogadható ugyanakkor meglévő sajátosság – a pályázati felhívásban előírt követelményeknek megfelelő – fejlesztése. A vállalt követelmény teljesítésének elfogadásához az elért hozzáadott értéket, az előrelépést be kell mutatni és alá kell támasztani. Tehát, ha már a projekt megvalósítási időszakát megelőző időponttól kezdve biztosított volt együttesen a papír alapú, műanyag alapú, színes üvegek, fehér üvegek, fém hulladék gyűjtése, tárolása és hivatalos hulladékkezelési szolgáltató

általi elszállítása, abban az esetben nem élhet jelen szempont figyelembevételével, viszont ha a felsoroltak csak részben álltak a projektkezdés előtt a kedvezményezett rendelkezésére, abban az esetben a hiányzó elemek beszerzése elszámolható, a szempont teljesítése figyelembe vehető.

4.4. Részvétel fenntarthatósági képzésen (A fenntarthatósági képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma 2 fő)

- **A tevékenység tartalma:** A kedvezményezettnek a projekt záró beszámolójának benyújtásáig fenntarthatósági témakörben szervezett képzést kell biztosítania a támogatott szervezet 2 fő munkavállalója számára. Javasolt legalább a projektmenedzser, felső- és középvezető pozíció delegálása, de minden munkakörben dolgozó munkavállaló számára javasolt a részvétel. A fejenként legalább 6 óra időtartamú képzés nyilvántartott felnőttképző szervezetnél ¹⁵ vehető igénybe. A képzést lehetőség szerint személyes formában kell megszervezni, de ha ezt a járványügyi kockázat indokolta teszi, a képzés online formában is megtartható.

- **Elszámolható költség:** A képzés részvételi és vizsgadíja

- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A felnőttképző szervezet által kiállított, a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentum (pl. oklevél, tanúsítvány, bizonyítvány). Nyilatkozat a képzésben résztvevő személyekről.

4.5. Bioklimatikus tervezés alkalmazása (Bioklimatikus tervezéssel érintett épületek, létesítmények száma 1 db)

- **A tevékenység tartalma:** A projektből létrehozott, felújított, átalakított épület, építmény, létesítmény tervezése, kivitelezése során legalább az épület déli és keleti homlokzata előtt olyan fasor kerül kialakításra, amelyben a fák tíz éven belül várható jellemző magassága meghaladja a legalább az öt métert. A projekt keretében nem telepíthető olyan fa, amely szerepel a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 4. mellékletében található invazív fajok listában.

- **Elszámolható költségek:** A fasor tervezési, kivitelezési költsége.

- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A követelmény teljesítését, a kivitelezés során a műszaki ellenőrnek kell nyilatkozatban igazolnia. A záró beszámolóhoz fényképes dokumentációt kell csatolni, amely igazolja a kivitelezési munkák elvégzését.

4.6. A kerékpáros közlekedés ösztönzése (új vagy korszerűsített kerékpártárolói férőhelyek száma: 3 db)

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezett köteles gondoskodni arról, hogy a fejlesztett ingatlan kerékpáros közlekedéssel is könnyen elérhető legyen. Ennek érdekében a kedvezményezett köteles a közterületről elérhető kerékpártárolót létesíteni az ingatlanon a kerékpárral közlekedők számára, és mosdóval rendelkező öltöző helyiséget kialakítani munkavállalói számára, amennyiben ilyen helyiséggel még nem rendelkezik. A kerékpártárolót a Kerékpáros Klub által kiadott műszaki ajánlásnak, valamint az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás 7. Kerékpártárolás c. fejezetének megfelelően kell megtervezni és kivitelezni. Amennyiben az ingatlanon meglévő kerékpártárolók nem a műszaki javaslatoknak megfelelően állnak rendelkezésre (pl.: spirál alakú keréktámasz), szükséges azok korszerűsítése, cseréje a javasolt műszaki paramétereknek megfelelően.

¹⁵ A választható környezet-, természetvédelmi követelmények esetén felnőttképzési tevékenységet csak olyan szervezet végezhet, amely szerepel a hivatalos nyilvántartásban. A felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartását a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) vezeti. Felnőttképzési tevékenység esetében csak engedéllyel rendelkező felnőttképző intézmény szolgáltatásai/képzései vehetők igénybe és számolhatók el. A képzés témájának – az elérhető információk alapján – a választott horizontális követelmény céljaihoz szükséges illeszkednie.

- **Elszámolható költségek:** A kerékpártárolóra, öltözőhelységre jutó tervezési, kivitelezési és eszközbeszerzési költségek.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A követelmény figyelembevételét a műszaki ellenőr által kiállított nyilatkozattal kell igazolni.

A választható esélyegyenlőségi követelmények:

4.7. Vezetők, munkatársak részvétele esélyegyenlőségi képzésben (Esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma (vezetők, munkatársak) 2 fő)

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezett vezető tisztségviselői, illetve alkalmazottként foglalkoztatott munkatársai (2 fő) – személyesen vagy online – esélyegyenlőségi képzésen vesznek részt minimum 6 óra terjedelemben. A képzés a kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoportba (kiemelten a romák, családosok, megváltozott munkaképességű személyek, idősek és pályakezdő fiatalok) tartozó személyek speciális sajátosságaira fókuszál. Olyan sajátosságok általános megismerése a cél, amely munkavállaláshoz kapcsolódóan, szolgáltatás igénybevétele vagy infrastruktúra használata során jelenik meg. A képzés nyilvántartott felnőttképző szervezetnél vehető igénybe.

- **Elszámolható költség:** Képzés részvételi és vizsgadíja
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A felnőttképző szervezet által kiállított, a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentum (pl. oklevél, tanúsítvány, bizonyítvány). Nyilatkozat a képzésben résztvevő személyekről.

4.8. Vezetők, munkatársak részvétele nemek közötti esélyegyenlőségi képzésben (Esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma (nemek közötti esélyegyenlőség) 2 fő)

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezett vezető tisztségviselői, illetve alkalmazottként foglalkoztatott munkatársai (2 fő) nemek közötti esélyegyenlőségi képzésen vesznek részt személyesen vagy online, minimum 6 óra terjedelemben. A képzés a nemek közötti esélyegyenlőség foglalkoztatásban, munkaszervezésben, szolgáltatások igénybevételeben, infrastruktúra használatában való érvényesítésére fókuszál. A képzés nyilvántartott felnőttképző szervezetnél vehető igénybe.

- **Elszámolható költség:** Képzés részvételi és vizsgadíja
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A felnőttképző szervezet által kiállított, a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentum (pl. oklevél, tanúsítvány, bizonyítvány). Nyilatkozat a képzésben résztvevő személyekről.

4.9. Digitális munkahely az esélyegyenlőségért (Táv munkavégzéshez szükséges feltételek biztosításához a projektben fejlesztett funkciókat ténylegesen használó munkavállalók száma – férfi 1 fő, - nő 1 fő)

- **A tevékenység elvárt tartalma:** A kedvezményezettje informatikai új fejlesztést vagy továbbfejlesztést valósít meg annak érdekében, hogy biztosítsa a távmunkavégzés lehetőségét, valamint gondoskodik az elektronikus adat- és dokumentumkezelés alkalmazásáról, a fejlesztett informatikai megoldás által érintett munkafolyamatok távmunkából való elvégzésének lehetőségéről. A kedvezményezett a projekt megvalósítási időszakában biztosítja a fejlesztett funkciókat használó munkavállalók számára a távmunkavégzéshez szükséges feltételeket.

- **Elszámolható költség:** Digitális munkahely kialakításához igénybe vett szolgáltatás, a kapcsolódó eszköz- és szoftverbeszerzés.

- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** Távmunkavégzésre vonatkozó érvényes szabályzat. Nyilatkozat a fejlesztett funkciókról (felsorolás) és az azokat a projekt megvalósítási időtartama alatt ténylegesen használó munkavállalók számáról.

4.10. Akadálymentes honlap kialakítása (Akadálymentes honlapot kialakító szervezetek száma 1 db)

- **A teljesítés elvárt tartalma:** A kedvezményezett a teljes honlapját átalakítja / létrehozza a WCAG 2.1 szabvány (EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) szabvány) szerint.
- **Elszámolható költség:** Szakértői szolgáltatási költség.
- **A tevékenység elvégzésének igazolása:** A szabványnak megfelelő, működő honlapról szóló képernyőkép másolatának benyújtása. A szabvány teljesítéséről kiállított tanúsítvány. A vállalásokat a kölcsön igényléssel egy időben benyújtott nyilatkozattal szükséges megtenni.

5. Alapjogi Charta

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható a <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2012/326/02&from=HU> és a www.palyazat.gov.hu Programok / Széchenyi Terv Plusz aloldalon a Kapcsolódó dokumentumok között is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a Projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük, hogy a Projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson az Alapjogi Chartában rögzített alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy a tervezett Projektben az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított. Az EU Alapjogi Chartájának történő megfelelés tekintetében kiválasztási előfeltétel annak vizsgálata, hogy a támogatási kérelem kapcsán merült-e fel Alapjogi Chartát érintő jogsérelem gyanúja. A vizsgálat elsősorban a hivatalosan rendelkezésre álló információk, illetve az Arachne Kockázatértékelő Eszköz alapjogokat érintő negatív információi alapján történik.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott Projektek végrehajtása során sérülne, az MFB Zrt. gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról. Az erre irányuló észrevételt az alapjogibejelentes@mfb.hu e-mail címre szükséges benyújtani.

6. Klímaváltozás elleni küzdelem

Amennyiben a projekt megvalósítása során Ön tervez infrastrukturális vagy ingatlan beruházást, amely legalább ötéves várható élettartamú, akkor Önnek a tervezés során fel kell mérnie az éghajlatváltozás várható hatásait a beruházásra nézve, valamint a beruházás esetleges hatását az üvegházhatásúgáz-kibocsátásra, annak érdekében, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben, és a projekt éghajlatra való negatív hatásai is kiküszöbölhetők legyenek. A projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívásokat éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzésével szükséges felmérnie, melyhez a 2021-2027 közötti támogatási időszakra az „Útmutató az infrastrukturális projektek éghajlatváltozási

rezilienciavizsgálatának elvégzéséhez” (röviden: Klímareziliencia Útmutató) c. dokumentum nyújt segítséget.¹⁶

A vizsgálat elvégzése

A hivatkozott Klímareziliencia Útmutató alapján összeállított, a Kölcsönkérelmi nyomtatvány „Egyszerűsített éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat” elnevezésű nyilatkozatában található táblázat kitöltésével elvégzett előzetes értékelést szükséges végezni.

Fentiek alapján:

1. ha magas szintű érzékenység egyik szempontonál sem került kiválasztásra, akkor:

A Klímareziliencia Útmutató alapján elvégzett egyszerűsített éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat eredményei alapján a projekt keretében megvalósítani tervezett infrastruktúra-fejlesztésre irányuló projektek nem minősülnek magasan érzékenyek az éghajlatváltozás helyben várható hatásaival szemben, azaz a várható éghajlati paraméter változások semelyikével szemben sem mutat a projekt magas szintű érzékenységet egyetlen vizsgált szempontból sem.

2. ha legalább egy szempontonál magas szinten érzékeny lehetőség kerül kiválasztásra, akkor:

Mivel a Klímareziliencia Útmutató alapján elvégzett egyszerűsített éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat eredményei alapján a projekt keretében megvalósítani tervezett infrastruktúra-fejlesztésre irányuló projektek legalább egy vizsgált szempontból magas szinten érzékenyek az éghajlatváltozás legalább egyik, helyben várható hatásával szemben, a támogatásban részesülő projekt keretében a támogatást igénylő gondoskodik a tervezett fejlesztések *részletes klímaalkalmazkodási elemzéséről*, melynek elkészítéséhez a Klímareziliencia Útmutató 4.2.3. fejezete nyújt segítséget. A *részletes klímaalkalmazkodási elemzés* eredményeit a támogatást igénylő a projekt zárónyilatkozathoz csatolja. A klímaalkalmazkodási elemzést a projekt előkészítésével párhuzamosan kell elvégezni.

Amennyiben a projekt nem felel meg a klímaváltozás elleni küzdelemmel kapcsolatos elvárásoknak, szabálytalansági eljárást szükséges indítani.

7. Tájékoztatási és Nyilvánossági kötelezettség

A Végző Kedvezményezett a Projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a Projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a www.palyazat.gov.hu oldalról letölthető „Pénzügyi eszközök Végző Kedvezményezettjeinek kommunikációs kötelezettségei a 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozóan” c. Útmutató és az Arculati Kézikönyv Plusz tartalmazza.

A kommunikációs kötelezettségek teljesítésének elmaradása – a CPR 50. cikk (3) bekezdése alapján – legfeljebb 3%-ig terjedő pénzügyi korrekcióval járhat.

<https://www.palyazat.gov.hu/informacio/kommunikacio-es-lathatosag/szechenyi-terv-plusz>

8. Egyéb adatszolgáltatás

¹⁶ A Klímareziliencia Útmutató elérhetősége: <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz> oldalon a Kapcsolódó dokumentumoknál az Utmutato az eghajlatvaltozasi rezilienciavizsgalat elvegzeesehez_21-27.pdf elnevezésű dokumentum

Szakmai mutató megnevezése	Mértékegység
Energiahatékonysági fejlesztések által elért végső energiafelhasználás csökkenés	GJ/év
Energiahatékonysági fejlesztések által elért primerenergia-felhasználás csökkenés	kWh/év
Megtakarított energiahordozó (földgáz, távhő, villamosenergia, tűzifa, biomassa)	kWh/év
Energiahatékonysági intézkedés kategória	kategória besorolás ¹⁷ szerint, az energetikai tanúsítvány alapján

A korszerűsítéssel elért végsőenergia megtakarítás: épület határoló szerkezetnél, nyílászáró cserénél a kiinduló és a záró energiafogyasztás különbsége; épülettechnikai korszerűsítésnél a korai csere és a minimum érték figyelembevételével számított megtakarítás; komplex épület korszerűsítés esetén (legalább egy épülethatároló és épülettechnikai elem korszerűsítésénél) a kiinduló és az új energiafogyasztás különbsége, ami számítással és méréssel is meghatározható, a Projekt zárásakor.

Számítás mód: épület esetén: a számított összesített energetikai jellemzők közti különbségnek a beruházással érintett épület fűtött alapterületével megszorozott értéke. Folyamat esetén: Energetikai audit energetikai mutatói közötti különbség kiinduló/előzetes és záró állapotra vonatkozóan. Gyártási folyamatok esetén az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet 6. melléklet 2. pontja szerint is meg lehet határozni a megtakarítást.

Alátámasztó dokumentumok: energetikai tanúsítvány, energetikai audit.

17.Indikátorok

A Végső Kedvezményezettek Projektjeik megvalósításával hozzájárulnak a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Pluszban foglalt alábbi célok teljesítéséhez. Ezen indikátorokra vonatkozóan a Végső Kedvezményezetteknek projektszinten nem szükséges elérendő célértéket meghatározni.

Indikátor megnevezése	Azonosítója és típusa	Mértékegység
Éves elsődleges energiafogyasztás (ebből: lakóépületek, középületek, vállalkozások, egyéb)	RCR26	MWh/év
Éves primerenergia-fogyasztás: vállalkozások	RCR26c	
Éves primerenergia-fogyasztás: egyéb	RCR26d	
Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások	RCR29	tonna CO ₂ egyenérték/év

Indikátorok definíciója:

Éves elsődleges energiafogyasztás (ebből: lakóépületek, középületek, vállalkozások, egyéb):

A támogatott szervezetek teljes éves primerenergia-fogyasztása.

¹⁷ 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet 6. melléklet 2. pontja „Az egyes energiahatékonyságot javító intézkedések élettartamát és az avulás mértékét meghatározó jegyzék” szerinti kategória besorolás az energetikai tanúsítvány alapján.

Számítási mód: A korszerűsítéssel érintett épület, illetve folyamat beruházás megvalósítását megelőző (kiinduló/előzetes) és az energiahatékonysági fejlesztések hatására bekövetkező (záró) állapotára elkészített energetikai tanúsítványokban, energetikai auditokban rögzített éves elsődleges energiafogyasztások különbözete.

Indikátor igazolásának módja: A bázis értéket és a célértéket az Európai Parlament és Tanács az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31/EU irányelvvel (a továbbiakban: 2010/31/EU irányelv) összhangban kell dokumentálni.

Alátámasztó dokumentum: energetikai tanúsítvány, alacsonyabb energiafogyasztású gépek, eszközök beszerzése esetén energetikai audit energiahatékonysági fejlesztés előtt (bázis évre vonatkozó adat) és után (energiahatékonysági fejlesztést követő 1 év), víziközmű szolgáltató vállalkozások esetében energetikai audit a megvalósított szivattyú, irányítástechnikai berendezés, frekvenciaváltó, fogyasztásmérő, illetve légfűvő berendezés, iszapvíztelenítő csere tekintetében.

Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások: A támogatott projektek teljes becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátása. A bázisérték a beavatkozás megkezdése előtti évben becsült ÜHG-kibocsátás szintjére vonatkozik, az célérték pedig a beavatkozás befejezését követő évben elért energiateljesítmény alapján becsült teljes ÜHG-kibocsátásként számítható ki.

Számítási mód: A fejlesztések hatására bekövetkező üvegházhatást okozó gázkibocsátás csökkenés mértéke (CO_2 egyenértékben), a fel nem használt primerenergia mennyisége alapján. A beruházással érintett épület beruházás megvalósítását megelőző (kiinduló) illetve a beruházás megvalósítását követő (záró) állapotára elkészített energetikai tanúsítványokban rögzített értékek alapján (azok különbségeként) határozható meg az értéke.

Indikátor igazolásának módja: felhasznált energiamennyiség igazolása energetikai tanúsítvány, energiahatékonyabb gépek, eszközök alkalmazása esetén energetikai audit segítségével és ez alapján az indikátor számítási módja szerinti számítás benyújtása.

Alátámasztó dokumentum: energetikai tanúsítvány, alacsonyabb energiafogyasztású gépek, eszközök beszerzése esetén energetikai audit energiahatékonysági fejlesztés előtt (bázis évre vonatkozó adat) és után (energiahatékonysági fejlesztést követő 1 év), víziközmű szolgáltató vállalkozások esetében energetikai audit a megvalósított szivattyú, irányítástechnikai berendezés, frekvenciaváltó, fogyasztásmérő, illetve légfűvő berendezés, iszapvíztelenítő csere tekintetében.

18. Állami támogatás¹⁸ formája

A Hitelprogram keretében nyújtott Kölcsön

- víziközmű szolgáltató vállalkozások esetében nem minősül EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó állami támogatásnak¹⁹, így az alábbiakban részletezett támogatási szabályokat és támogatási kategóriákra vonatkozó előírásokat sem kell alkalmazni esetükben.
- mikro-, kis- és középvállalkozások esetén állami támogatásnak, formáját tekintve kedvezményes kamatozású Kölcsönnek minősül. Az állami támogatásról szóló igazolást a

¹⁸ A támogatási kategóriákra vonatkozó további részletes szabályokat az Eljárási Rend 3. számú melléklete tartalmazza.

¹⁹ Magyarországon a víziközmű-infrastruktúra jogi monopólium hatálya alá tartozik (tulajdonos és üzemeltető szintjén egyaránt) és az infrastruktúra-üzemeltetés piacáért folyó verseny kizárt, az állam által az infrastruktúra üzemeltetőjének vagy tulajdonosának nyújtott előny nem torzíthatja a versenyt és nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. A víziközmű-infrastruktúra felhasználói pedig nem részesülnek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásban, mivel a szolgáltatás igénybevételéért piaci díjat fizetnek, így nem jutnak rendes piaci körülmények között meg nem szerezhető gazdasági előnyhöz.

vállalkozásnak, mint az állami támogatás Végső Kedvezményezettjének a nyújtott Kölcsön támogatástartalmáról és a támogatási kategóriáról MFB Zrt. adja ki.

A Végső Kedvezményezett minden támogatási formára és forrásra vonatkozóan elkülönített nyilvántartást köteles vezetni, amennyiben más támogatott program keretében, illetve más támogatott eszköz révén támogatásban részesül.

Mikro-, kis- és középvállalkozások esetén a Hitelprogram keretében támogatható tevékenységek a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet alapján uniós versenyjogi szempontból az alábbi jogcímen, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
gépészeti / folyamat energiahatékonyság beruházás, technológiakorszerűsítés	638/2023. (XII. 28.) Korm. Rendelet 12.§ 11. pontja, 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 12. § 22. pontja	épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. Rendelet 1-2., 10. és 35. alcím] általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 1-2., 10. és 53. alcím]
épület energiahatékonyság beruházás	638/2023. (XII. 28.) Korm. Rendelet 12.§ 12. pontja 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 12. § 22. pontja	épület- energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. Rendelet 1-2., 10. és 36. alcím] általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 1-2., 10. és 53. alcím]
energetikai beruházás: projektelőkészítés, tervezés költségei építési műszaki ellenőri szolgáltatás költsége a felhívás által előírt nyilvánosság biztosításának költségei	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 12. § 22. pontja	általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 1-2., 10. és 53. alcím]

horizontális követelmények teljesítéséhez kapcsolódó költségek		
--	--	--

18.1. Általános csekély összegű (de minimis) támogatás

A jelen felhívás hitelprogram szerinti csekély összegű támogatás kizárólag az *Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet* (a továbbiakban: Általános *de minimis* rendelet) szabályai alapján lehet nyújtani.

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak²⁰ minősülő vállalkozások részére az Általános *de minimis* rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon odaítélt általános csekély összegű támogatás bruttó támogatástartalma²¹ bármely három év során nem haladhatja meg a 300.000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az Általános *de minimis* rendelet 3. cikkének (8) és (9) bekezdését is, amelyek fúzió, felvásárlás és szétválás esetére tartalmaznak további rendelkezéseket.

A Végső Kedvezményezett vállalkozásnak az Általános *de minimis* rendelet 7. cikkének (4) bekezdése figyelembevételével – az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon – nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélését megelőző három év (háromszor háromszázhatvanöt nap) során nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

A támogatást nyújtó a Végső Kedvezményezettnek az Általános *de minimis* rendelet 7. cikk (4) bekezdésével összhangban igazolást állít ki a támogatás összegéről bruttó támogatási egyenértékben kifejezve, és annak csekély összegű jellegéről, közvetlenül utalva az általános *de minimis* rendeletre.

A támogatás euró és forint közötti átváltásánál az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdése alapján kell eljárni.

A támogatás, az (EU) 2023/2832 bizottsági rendelet alapján nyújtott támogatás kivételével más csekély összegű támogatásokról szóló rendeletek alapján nyújtott csekély összegű támogatással 300.000 eurónak megfelelő forintösszegig halmozható²².

Az általános csekély összegű támogatás halmozható azonos támogatható költségek vonatkozásában vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a halmozás következtében az odaítélt támogatások nem lépik túl bármely csoportmentességi rendeletben vagy a Bizottság által elfogadott határozatban az egyes esetek meghatározott körülményeire vonatkozóan rögzített maximális intenzitást vagy összeget.

A több részletben fizetendő támogatást az odaítélése időpontjában érvényes értékére kell diszkontálni. A diszkontálás céljára és a bruttó támogatástartalom kiszámításához az odaítélés idején érvényes referenciárátát²³ kell alkalmazni.

²⁰ Az egy és ugyanazon vállalkozásnak az Általános *de minimis* rendelet 2. cikk (2) bekezdése szerinti vállalkozások minősülnek.

²¹ A bruttó támogatástartalom az Általános *de minimis* rendelet 4. cikke alapján számolható ki.

²² Általános csekély összegű támogatás az 1408/2013/EU bizottsági rendelet szerinti mezőgazdasági és a 717/2014/EU bizottsági rendelet szerinti halászati csekély összegű támogatással 300.000 eurónak megfelelő forintösszegig, az (EU) 2023/2832 bizottsági rendelet szerinti közszolgáltatási csekély összegű támogatással 750.000 eurónak megfelelő forintösszegig halmozható.

²³ Az alkalmazandó referenciárata elérhető itt: <https://tvi.kormany.hu/referencia-rata>

A támogatáshoz kapcsolódó iratokat az odaítélést követő 10 évig meg kell őrizni, és a támogatást nyújtó ilyen irányú felhívása esetén a Végső Kedvezményezett köteles azokat bemutatni. A csekély összegű támogatási jogcímen nyújtott támogatásokról az Európai Bizottság kérésére 20 munkanapon belül információt kell szolgáltatni.

18.2. Épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás ÁCSR 38

A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a Hitelprogramban használt fogalmak meghatározását) az EUMSZ 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 38. cikke, a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Ha a támogatás összege meghaladja a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés 21. pontjában meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.

A támogatás maximális mértéke a teljes beruházási költség alábbiak szerint meghatározott maximális mértéke:

Beruházás megvalósítási helye szerinti régió	lehetséges maximális támogatásintenzitás az elszámolható költségek %-ban, amennyiben a támogatás kedvezményezettje	
	középvállalkozás	mikro és kisvállalkozás
Budapesten kívüli többi régió	27,5%	32,5%

Amennyiben egy beruházásnak egyaránt része épületenergetikai és technológiai energiahatékonysági fejlesztés, abban az esetben a két tevékenység költségeit el kell különíteni és a vonatkozó támogatás intenzitás korlátot külön-külön kell alkalmazni az érintett tevékenység kapcsán.

18.3. Épület-energiatermelési intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás ÁCSR 38a

A támogatás Végső Kedvezményezettje lehet vagy az épület tulajdonosa/tulajdonosai, vagy a bérlő(i) attól függően, hogy ki az energiahatékonyság-javító beruházás megrendelője.

A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az EUMSZ 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 38a. cikke, a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Ha a támogatás összege meghaladja a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés 21. pontjában meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell

jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.

A támogatás épületek energia-hatékonyságát növelő beruházáshoz, felújításhoz nyújtható, ideértve az épületen belül található fűtő- vagy hűtőberendezések energiahatékonyságának javítását is.

A támogatás nyújtásának feltétele, hogy az épület primer energiában mért energiahatékonyságának meglévő épületek felújítása esetén legalább 20%-os javulását eredményezi a beruházást megelőző állapothoz képest.

A kezdeti primerenergia-igényt és annak becsült javulását a 2010/31/EU irányelv 2. cikk 12. pontjában meghatározott energiahatékonysági tanúsítványra való hivatkozással kell megállapítani.

Felhívjuk a figyelmet, hogy bár az állami támogatási szabályok legalább 20%-os mértékű energiahatékonyság javulást írnak elő, a hitelprogram keretében a legalább 30%-os primerenergia-megtakarítás elérése alapjogosultsági feltétele a forrás igénybevételének, tehát az ettől való elmaradás esetén szabálytalanná válik a projekt és a folyósított Kölcsönösszeg visszakövetelésre kerül az Eljárási Rendben foglaltak szerint.

Épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás esetén a támogatás maximális mértéke:

kiválasztandó feltétel	beruházás megvalósítási helye	lehetséges maximális támogatás-intenzitás az elszámolható költségek %-ban, amennyiben a támogatás kedvezményezettje	
		közép-vállalkozás	mikro- és kis-vállalkozás
A beruházás több épületelem cseréjéből áll ÉS a beruházás az épület primer energiában mért energiahatékonyságának legalább 20 %-os csökkenését eredményezi-	Budapesten kívüli többi régió	55%	65%

Amennyiben egy beruházásnak egyaránt része épületenergetikai és technológiai energiahatékonysági fejlesztés, abban az esetben a két tevékenység költségeit el kell különíteni és a vonatkozó támogatás intenzitás korlátot külön-külön kell alkalmazni az érintett tevékenység kapcsán.

18.4. Támogatáshalmozódás

1. Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi

rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás vagy támogatási összeg túllépéséhez.

2. Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.
3. Az egy projekthez több forrásból igénybe vett összes állami támogatás – függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik – mértéke nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.
4. Amennyiben a 651/2014/EU bizottsági rendelet 8. cikk (4) bekezdésében meghatározott támogatás, a csekély összegű támogatás, a mezőgazdasági csekély összegű támogatás és a csekély összegű közszolgáltatási támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes finanszírozási határértékig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.